

Inspektor zmieni B2B w etat. O zaległe składki upomni się ZUS. Oto plan rządu na reformę Inspekcji Pracy

PRACA 08.12.2025, 05:48

Maria Korcz

2 ZDJĘCIA

Zmiana B2B ma wyglądać zupełnie inaczej, niż pierwotnie planowano. N faktu, że ZUS będzie chciał zaległych składek. (Fotostock)

POSŁUCHAJ 09:30 MIN

Trwają prace nad zapisaniem w ustawie ustaleń z ostatniego spotkania koalicjantów. Wyborcza.biz dotarła do szczegółów uzgodnień z posiedzenia Komitetu Stałego Rady Ministrów. Inspektor nie wyda decyzji wstecz. Ale ZUS i tak może upomnieć się o składki.

Reforma Inspekcji Pracy ma przełożyć się na bardziej skuteczne egzekwowanie prawa pracy. Przede wszystkim chodzi o ukrócenie omijania umów o pracę, które są zastępowane przez B2B, umowy o dzieło czy zlecenie.

Przyjrzyjmy się krok po kroku temu, co zmieniło się w projekcie i co te zmiany oznaczają dla osób, które do tej pory nie miały etatów. Oraz ich pracodawców.

1. Jakie umowy będzie przekształcać Inspekcja?

Choć niższe koszty umów cywilnoprawnych kuszą pracodawców i pracowników, to polskie przepisy wskazują wprost, kiedy praca powinna być wykonywana na umowie o pracę.

B2B KONTROLA
PIP PRACA
RZĄD DONALDA
TUSKA
UMOWA O PRACĘ
ZUS

REKLAMA

REKLAMA

Określa to definicja stosunku pracy: praca powinna być uregulowana umową o pracę, jeśli odbywa się w określonym miejscu i czasie, pod nadzorem przełożonych, w określony przez nich sposób.

Jeśli chcesz zweryfikować, czy twoja praca wpisuje się w tę definicję, możesz wykonać specjalny test opracowany przez serwis Wyborcza.biz na podstawie wytycznych PIP. Znajdziesz go [TU](#).

Jeśli nie jesteś zatrudniony na umowie o pracę (UoP), a inspektorzy skontrolują twoją umowę i uznają, że spełnia ona przesłanki stosunku pracy, będą mogli wydać decyzją o przekształceniu B2B, dzieła, czy zlecenia w etat.

R E K L A M A

Co kluczowe, istnieje też druga droga. Zarezerwowana dla sytuacji, w których **obu stronom zależy na utrzymaniu np. kontraktu B2B**.

- Jeśli inspektor stwierdzi, że sytuacja jest niezgodna z prawem, to będzie wnioskował o dostosowanie tej sytuacji do stanu prawnego - mówił w czwartek 4 grudnia na antenie TVP Info Maciej Berek, minister odpowiadający za prace programowe rządu.

Co to oznacza w praktyce? Jeśli pracodawca i pracownik uzgodnią, że chcą pozostać przy umowie B2B, będą mieli do tego prawo. Pod warunkiem że zmienią zapisy umowy i warunki współpracy tak, że nie będą one wpisywać się w definicję stosunku pracy. Chodzi o to, że od współpracownika nie można wymagać, np. by pracował z biura, w określonych godzinach itp.

"KDP to efekt Pendolino, ale
razy 10". Inwestycje
kolejowe zmieniają życie
każdego Polaka

 ZAPISZ NA PÓŹNIEJ

Newsletter

Biznesowy

Bądź na bieżąco z informacjami o inflacji, kredytach, nieruchomościach, emeryturach czy energii odnawialnej.

Administratorem danych osobowych podanych przy zapisaniu się na newsletter jest Wyborcza sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie...

[Więcej](#)

[Regulamin Usługi Newsletterów](#)

juliakupiszewska@gmail.com

ZAPISZ MNIE

[Zobacz przykładowy newsletter](#)

R E K L A M A

- Konieczne będzie dostosowanie warunków ich pracy do takiego stanu, który nie pozostawia wątpliwości, że jest to współpraca *business to business* - dowiadujemy się od osób zaangażowanych w pracę nad projektem.

To absolutnie kluczowa zmiana. Daje bowiem firmie, pracownikowi (samozatrudnionemu) czas na dogadanie się i zmianę dotychczasowego działania tak, by było zgodne z przepisami. A jeśli do porozumienia nie dojdzie...

2. Przekształcenie umowy decyzją

Dopiero w kolejnym kroku inspektor będzie mógł wydać decyzję. Jeśli sposób uregulowania zatrudnienia wciąż będzie niespójny z przepisami, inspektor będzie mógł nakazać decyzją administracyjną przekształcenie np. umowy B2B w UoP.

R E K L A M A

- Decyzja będzie jednak wchodzić w życie dopiero po wyczerpaniu się drogi odwoławczej - słyszymy w rządzie.

Śmieci, smażenie cebuli,
głośne orgazmy. O co
kłócimy się z sąsiadami

 ZAPISZ NA PÓŹNIEJ

Co to znaczy? Na odwołanie się od niej firma będzie mieć 14 dni. Pierwszą instancją odwoławczą będzie tu Główny Inspektor Pracy. Jeśli natomiast firma przyjmie decyzję inspektora, ta zacznie obowiązywać po dwóch tygodniach od jej wydania.

Gdy jednak odwołanie trafi do GIP (Główny Inspektor Pracy), ten będzie miał miesiąc na ustosunkowanie się do decyzji inspektora. Może ją podtrzymać lub uchylić.

R E K L A M A

R E K L A M A

Jeśli decyzja GIP nie będzie satysfakcjonująca dla pracodawcy lub pracownika, będzie się można od niej odwołać do sądu. Wówczas to on ostatecznie zadecyduje o rodzaju umowy, który powinien zostać między stronami zawarty. I dopiero wtedy dochodzi (lub nie dochodzi) do przekształcenia.

3. Inspektor nie wyda decyzji wstecz. Ale ZUS i tak może upomnieć się o składki

Decyzja, niezależnie na którym etapie ostatecznie wydana, nie będzie miała mocy przekształcania umów wstecz - o czym pisaliśmy już w serwisie Wyborcza.biz. Przedsiębiorcom zależało na zmianie tego punktu, bo uznanie, że np. przez ostatnie 3 lata pracownik powinien był mieć etat, oznaczałoby także konieczność zapłacenia zaległych składek za cały ten okres. A to byłby niemałe koszty.

Ale to wcale nie znaczy, że pracodawcy, który źle zawarł umowę, się upieczę. Rządowe źródła, z którymi udało nam się porozmawiać, odwołuje się w tej sprawie do aktualnego brzmienia ustawy o Państwowej Inspekcji Pracy.

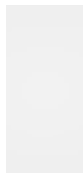
"Inspektor pracy niezwłocznie powiadamia o naruszeniu przepisów prawa właściwe organy, a w szczególności:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – o naruszeniu przepisów w zakresie ubezpieczeń społecznych;
- 2) naczelnika urzędu celno-skarbowego – o naruszeniu przepisów prawa podatkowego"

Jak to rozumieć?

- Jeżeli PIP stwierdzi istnienie cech stosunku pracy, to dla ZUS jest to istotna informacja faktyczna, że za dany okres – objęty decyzją PIP – powinien istnieć tytuł do ubezpieczeń pracowniczych. Na tej podstawie ZUS może wszcząć własne postępowanie i wydać decyzję o podleganiu ubezpieczeniom społecznym - tłumaczy dr Katarzyna Kalata, radczyni prawna w Kancelarii Kalata.

REKLAMA

To oznacza, że gdy PIP lub sąd wydadzą decyzję o przekształceniu, ZUS będzie mógł podjąć własną procedurę. Składa się ona z trzech kroków:

-
- 1 Postępowanie w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym.
-
- 2 Decyzja deklaratoryjna o podleganiu ubezpieczeniom społecznym.
-

*Pracodawca może być obciążony zaległymi
składkami - i tego nowe przepisy nie zmieniają -
do pięciu lat wstecz.*

Mimo że sam inspektor nie będzie mógł wydać wstecznej decyzji,
jego decyzja będzie impulsem do przyjrzenia się danej sprawie przez
ZUS.

R E K L A M A

R E K L A M A

- W praktyce więc projektowane uprawnienia PIP nie ograniczają
ZUS – mogą raczej usprawnić mu drogę do wydawania decyzji w
sprawie podlegania, bo część ustaleń faktycznych zostanie
„wykonana” przez inspektora pracy - mówi dr Kalata.

4. Emerytura bez składek. Czyli inspektor idzie do sądu

Osobną kwestią jest to, że - jak zwraca uwagę nasz rozmówca -
sprawę o ustalenie stosunku pracy wstecz może do sądu skierować
także sam inspektor. Choć on nie wyda takiej decyzji, może zwrócić
się o nią do wymiaru sprawiedliwości.

A sąd może ustalić, że między pracownikiem a pracodawcą
występował stosunek pracy na wiele lat do tytułu. Tu nie ma
ograniczeń.

R E K L A M A

To ważne z punktu widzenia pracownika. Bo jeśli sąd uzna, że jego praca od 20 lat spełnia przesłanki stosunku pracy, to cały ten okres zostanie zaliczony na poczet jego konta emerytalnego w ZUS. Za ostatnie pięć lat zapłaci pracodawca, pozostałe 15 po prostu zostanie "nabite" w systemie. Dzięki temu pracownik zyskuje prawo do wyższej emerytury, niż gdyby np. pracował na umowie zlecenie lub B2B.

Osobnym problemem pozostaje jednak to, że składki, które przez lata pracownik odprowadzał jako jednoosobowa firma, nie muszą wcale zasilić jego nowego, "pracowniczego" konta emerytalnego.

Wyższe pensje i więcej etatów to jeszcze nie jest "dobra praca". Nasze ambicje muszą być większe

 ZAPISZ NA PÓŹNIEJ

- Niezależnie od zmian w PIP, w systemie pozostaje zasadnicza luka po stronie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. ZUS nie ma ustawowego obowiązku przeksięgowania składek na właściwy tytuł, gdy po latach zmienia się ocena sytuacji prawnej, a jego umowa zostaje przekształcona - mówi radczyni.

R E K L A M A

Inne roszczenia pracownicze np. w sprawie zaległych urlopów czy dodatków, przedawniają się po trzech latach od wystąpienia naruszenia. Jeśli więc w 2025 roku przed sądem toczy się sprawa o uznanie stosunku pracy, pracodawca może być zobowiązany do naprawienia szkód powstałych w wyniku braku umowy o pracę (innych niż zobowiązania składkowe) tylko za okres od 2022 roku.

Reforma PIP. Kiedy wejdzie w życie?

Jak słyszymy wśród osób pracujących nad ustawą o PIP, projekt trafi na posiedzenie Rady Ministrów jeszcze przed świętami. To jednak za późno, by zaczął on obowiązywać od 1 stycznia. Prace nad nowymi przepisami mają trwać jeszcze w pierwszym kwartale przyszłego

roku, co oznacza, że samo prawo wejdzie w życie z co najmniej kilkumiesięcznym opóźnieniem.

I choć przepisy już zostały istotnie zliberalizowane, to może nie być koniec zmian. Reformę PIP wciąż ostro krytykuje PSL, co może oznaczać, że resort rodziny będzie musiał iść na kolejne ustępstwa. Przy tak okrojonym projekcie trudno jednak sobie wyobrazić, co jeszcze mogłoby z niego zniknąć.

REKLAMA

REKLAMA

Spór o kształt ustawy toczy się przede wszystkim między rządowymi reprezentantami Lewicy i PSL. Projekt wzmacniający Inspekcję Pracy przygotowało ministerstwo Agnieszki Dziemianowicz-Bąk, a krytykuje m.in. Ministerstwo Obrony Narodowej, czy były minister rozwoju Krzysztof Paszyk. Ale jako że sprawa rozbija się o środki z KPO - blisko 2 mld euro - to koalicjanci szukają kompromisu.

Redagował Sebastian Ogórek

Maria Korcz

Dziennikarka społeczna i ekonomiczna. Pisze o pracy, nierównościach i wpływie polityki na zmiany gospodarcze. Absolwentka ekonomii na UEP i studiów "Język i Społeczeństwo" na UW. Uczestniczka programu Komisji Europejskiej dla młodych dziennikarzy.

B2B KONTROLA
PIP PRACA
RZĄD DONALDA
TUSKA
UMOWA O PRACĘ
ZUS

WYBORCZA.PL/B2B - PRENUMERATA DLA FIRM I INSTYTUCJI DOBRZE POINFORMOWANYCH

Bądź dobrze poinformowany.

Kup prenumeratę cyfrową Wyborczej dla siebie i swoich pracowników.

[Sprawdź ofertę](#)

**PRENUMERATA
CYFROWA
DLA FIRM
I INSTYTUCJI**

wyborcza.biz/b2b

REKLAMA